

Høringssvar fra Oslo kommune

Oslo kommune er positive til at forskriften revideres. Utkastet til ny forskrift fremstår som mer tydelig både når det gjelder innhold og ansvar, og det ivaretar dagens utfordringer med dobbeltregulering på en bedre måte. Forslaget er godt utarbeidet med mange ønskede endringer og forbedringer. Generelt kan det imidlertid synes at forslaget til ny forskrift har et stort fokus på de fysiske og bygningsmessige aspektene og kunne gjennomgående hatt et større fokus på risikohåndtering basert på lokale risikoforhold. Vi vil påpeke noen områder som bør endres/bedres i forslaget til ny forskrift.

§ 1 Formål

I forslaget til ny forskrift § 1 er «gode sosiale og *miljømessige forhold*» erstattet av «lek og læring». Oslo kommune er positive til at forslaget til ny forskrift får frem viktigheten av at også det fysiske miljøet skal fremme lek og læring.

§ 1 og § 4

Det fremgår av høringsnotatet at ny forskrift i hovedsak skal regulere det fysiske miljøet, og at det psykososiale miljøet reguleres i opplæringsloven og bamehageloven. Formålsbestemmelsen i § 1 formuleres imidlertid svært vidt, og sammen med ny § 4 om helsemessig tilfredsstillende virksomhet som utvider forståelse av begrepet alvorlige hendelser, vil forskriften fortsatt omfatte elevenes psykososiale miljø. Dette gir fortsatt en dobbeltregulering, noe som burde vært unngått da opplæringsloven og bamehageloven ivaretar dette på en god måte.

Forslaget har tydeligere krav til helsemessig tilfredsstillende drift mht. miljøfaktorer og til utforming av uteområder, lokaler og til forebygging av skader, ulykker og alvorlige hendelser. Oslo kommune synes det er positivt at kravene til helsemessig tilfredsstillende drift blir tydeliggjort.

§ 2 Virkemåte

I forslag til ny forskrift foreslås det mindre justeringer av forskriftens virkeområde. Vi støtter at virkeområder samsvarer med andre regelverk. Oslo kommune støtter også at SFO og leksehjelpstilbud i tilknytning til skolen inkluderes i virkeområdet. Hva som menes med «i tilknytning til skolen» bør nyanseres for å unngå feiltolkning med hensyn til private aktører og lokasjoner utenfor skolens område.

Oslo kommune har ingen innsigelser mot at dagmammaer og bameparker blir tatt ut av den nye forskriften.

§ 3 Ansvar for virksomhetens plikter etter forskriften

Oslo kommune støtter et forslag til en tydeligere ansvars plassering i § 3. En utfordring med eksisterende forskrift er at leder av virksomheten er ansvarlig, men i praksis ikke sitter med myndighet til å lukke større avvik. Det er viktig at eier av virksomheten får et tydeligere ansvar, men det må fortsatt være tydelig at det er leder av virksomheten som har det daglige ansvaret for barnas arbeidsmiljø, og for å se til at kravene i forskriften blir ivaretatt.

Det vil imidlertid være viktig å avklare hvilken instans tilsynet skal rettes mot. Det er ønskelig at det i ny forskrift skal fremgå hvem tilsynsmyndigheten skal forholde seg til. Ansvars plasseringen må være formulert slik at man unngår rollekonflikter. Det vises til Internkontrollforskriftens § 6 om samordning som krever en skriftlig avtale når flere aktører har ansvar for felles aktiviteter og/ eller områder i en virksomhet.

§ 4 Helsemessig tilfredsstillende virksomhet

Forslaget har et tydeligere krav til helsemessig tilfredsstillende drift mht. miljøfaktorer og til utforming av uteområder, lokaler og forebygging av skader, ulykker og alvorlige hendelser. Oslo kommune er positive til at det i forslaget til ny forskrift presiseres at lokaler og uteområder skal være utformet slik at de kan bidra til både å fremme forhold som kan gi et godt miljø og å forebygge forhold som kan gi et dårlig miljø.

Det er positivt at kravene til helsemessig tilfredsstillende drift blir tydeliggjort. I forskriftsforslagets § 4.2. ledd fremkommer en særlig presisering i forhold til dagens forskrift, ved at også forebygging av ulykker og overgrep inkluderes i bestemmelsene. Oslo kommune ønsker at begrepet «trygghet» også skal inkluderes i § 4. 2. Da bestemmelsen om psykososiale forhold tas ut fra tidligere forskrift, er det viktig å belyse at det er en sammenheng mellom gode fysiske- og psykososiale forhold.

Tidligere bestemmelse i § 9 om tilpassing for funksjonshemmede nevnes ikke i ny forskrift, da det ivaretas i annet regelverk. Oslo kommune mener det er viktig at universell utforming og diskriminering bør omtales i veilederen.

Likestillings- og diskrimineringsloven presiserer at alle skal ha like muligheter og like rettigheter og at det forutsetter tilgjengelighet og tilrettelegging.

§ 5 Beliggenhet

Ved valg av beliggenhet for virksomhetene er det viktig at miljørettet helsevern involveres i prosessen på et tidlig tidspunkt. Oslo kommune ønsker derfor at det vurderes om ny forskrift i større grad kan bidra til at miljørettet helsevern involveres på et tidligst mulig tidspunkt i planen for beliggenhet.

§ 6, § 7 og § 8 Inneklima, lysforhold og lydforhold

Oslo kommune er positive til departementets forslag til tydeliggjøring av § 6 om at krav til inneklima skal være i samsvar med faglige normer.

I forslaget til ny forskrift videreføres kravet om lysforhold og kravet om lydforhold som egne paragrafer, henholdsvis § 7 og § 8. Disse to inneklimafaktorene bør legges inn under ny § 6 om inneklima. Det fremgår ikke av høringsnotatet hvorfor disse to inneklimafaktorene trekkes ut som egne paragrafer, uten at dette også er vurdert med de øvrige inneklimafaktorene. Vi anbefaler at alle inneklimafaktorer samles i en felles paragraf om inneklima. I § 7 Lysforhold og § 8 Lydforhold bør det også stå at det skal være i samsvar med faglige normer, i likhet med for inneklima.

Det stilles spørsmål ved om kravet til at stråling skal tas med i ny forskrift, da dette er regulert i strålevemforskriften.

§ 9 Måltider og spisetid

Oslo kommune støtter at dagens forskriftskrav videreføres og presiseres, slik at ny forskrift stiller krav om at barnehagene og skolene skal sørge for gode rammer for måltider slik at også måltidets sosiale funksjoner ivaretas.

§ 10 Drikkevann

Oslo kommune stiller spørsmål ved om kravet til drikkevann i § 10 er overflødig for denne type virksomheter da dette er sikret og regulert gjennom drikkevannsforskriften, matloven med forskrifter samt den generelle forskriften om miljørettet helsevern.

§ 14 Beredskap

Departementet foreslår i høringsnotatet å sette krav til sikkerhet og beredskap i ny § 14 om beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr. Videre bes det om innspill til om beredskapskravet i forskriften kan flyttes til annet regelverk, og første avsnitt i § 14 er foreslått som en midlertidig bestemmelse. Oslo kommune er positive til å ha bestemmelser om ansvar for beredskapsforberedelser og håndtering av alvorlige hendelser i sektorregelverket. Det vil bidra til å tydeliggjøre at det er virksomhetene og den sektoren som virksomheten tilhører, som sitter med ansvaret. Med dagens regulering er ikke dette like klart. I tillegg vil en tydeligere forankring av beredskapsansvaret i sektorregelverket legge til rette for at kommunen som bamehagemyndighet kan følge opp og føre tilsyn med beredskapsarbeidet i virksomhetene.

Beredskap er et sentralt område innen miljørettet helsevern jf. Folkehelseloven. Forebygging av ulykker med risikovurdering og risikoreduserende tiltak knyttes i mange tilfeller til det fysiske miljøet. Krav til sikkerhet og beredskap bør ses i sammenheng med ny bamehagelov som er på høring.

§ 15 Godkjenning før oppstart av virksomheten og § 22 Overgangsbestemmelsen

Oslo kommune anbefaler at kravet til oppstartsgodkjenning fjernes, da mange av forskriftens krav ivaretas av byggesaksbehandlingen samt Arbeidstilsynets søknad om samtykke. I forslaget til forskrift er det foreslått en overgangsordning i § 22 om at virksomheter som ikke er godkjent etter eksisterende ordning skal legge frem søknad for kommunen innen 1. januar 2021. Oslo kommune mener at løsningen i dagens regelverk med godkjenning har vært uheldig siden det har ført til mye fokus på godkjenning fremfor tilsyn og systematisk arbeid for å ivareta forskriftens krav på en god måte. Et krav om overgangsordning om å legge frem søknad innen 2021 bør frafalles.

Departementet foreslår i forslaget til ny forskrift å legge inn et krav til vedlikeholdsplaner i ny § 15 om godkjenning. Oslo kommune mener dette kravet bør løftes ut i en egen paragraf som omhandler forvaltning/drift/vedlikehold (FDV), og ikke bare knyttes til kravet om godkjenning før oppstart av virksomhet. Forvaltning, drift og vedlikehold omhandler hele byggets levetid. Det bør presiseres hva som ligger i begrepet vedlikeholdsplan.

§ 16 Informasjonsplikt

Oslo kommune er positive til at informasjonsplikten presiseres i forslaget til ny forskrift.

§ 17 Internkontroll

Oslo kommune er positive til at bestemmelsen om internkontroll er tydeliggjort i forslaget til ny forskrift.

Gjennom tilsynskampanjer i Oslo kommune har det vært fokus på at virksomheten skal kunne vise til en oversikt over virksomhetens spesielle risikoforhold. Det er ønskelig at det presiseres i forskriften at virksomhetene skal utarbeide og vedlikeholde en slik risikooversikt.

§ 18 Opplysningsplikten

Opplysningsplikten til tilsynsmyndighet er flyttet til § 18 og er endret til opplysningsplikt til kommunen. Oslo kommune ønsker å tydeliggjøre dette ved å endre ordlyden til opplysningsplikt til tilsynsmyndigheten.

Fylkesmannens tilsyn har avdekket avvik om informasjonsplikten der det påpekes at tilsynsmyndighet ikke blir informert om risikoforhold på en tilfredsstillende måte.